

tingets behandling af lovforslaget og er vedlagt som bilag til nærværende lovbemærkninger.

EU-samarbejdet gælder ikke for Færøerne og Grønland, bortset fra Grønlands status som oversøisk område (OLT) i forhold til EU. Forfatningstraktaten ændrer ikke herved. Udenrigsministeriet har udarbejdet en redegørelse for konsekvenserne for Færøerne og Grønland af det ændrede retsgrundlag for EU-samarbejdet i samarbejde med Færøernes og Grønlands landsstyrelser. Der henvises hertil.

Euratom-traktaten bevares uændret ved siden af den nye traktat. De institutionelle bestemmelser i Euratom-traktaten tilpasses dog til den nye institutionelle struktur under forfatningstraktaten.

Traktat om en forfatning for Europa træder i kraft den 1. november 2006, forudsat at samtlige ratifikationsinstrumenter er deponeret, eller, hvis dette ikke er tilfældet, den første dag i den anden måned, der følger efter deponeringen af det sidste ratifikationsinstrument.

3. De danske forbehold

De danske forbehold blev formuleret i den såkaldte Edinburgh-afgørelse af 12. december 1992 og er suppleret af en særlig protokol til Amsterdam-traktaten om Danmarks stilling. Forbeholdene vedrører unionsborgerskab, euroen, samarbejde om retlige og indre anliggender på overstatsligt grundlag samt samarbejde inden for den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik med indvirkning på forsvarsområdet.

Regeringen har under forhandlingerne om forfatningstraktaten sikret, at alle de fire danske forbehold forbliver intakte. Som protokol til forfatningstraktaten findes derfor en opdateret version af protokollen til Amsterdam-traktaten om Danmarks stilling. Protokollen indeholder den nødvendige ajourføring af reglerne om forsvarsforbeholdet og af det retlige forbehold, således at disse forbehold forbliver intakte. Samtidig får Danmark som noget nyt ret til at beslutte at ændre det retlige forbehold til et forbehold, hvor Danmark kan vælge fra sag til sag, om Danmark vil deltage i samarbejdet. Dette vil i givet fald kræve afholdelse af en folkeafstemning. Forfatningstraktaten medfører ikke behov for særlige tilpasninger af unionsborgerskabsforbeholdet og euroforbeholdet. Edinburgh-afgørelsen er stadig gældende i medfør forfatningstraktatens artikel IV-438, stk. 3, 2. afsnit. Det er fortsat kun Danmark selv, der kan vælge at ophæve et eller flere forbehold.

Euroforbeholdet og det retlige forbehold betyder, at en række bestemmelser i forfatningstraktaten ikke har virkning for Danmark. Forsvarsforbeholdet indebæ-

rer, at Danmark ikke deltager i udarbejdelsen og gennemførelsen af EU's afgørelser og tiltag, som har indvirkning på forsvarsområdet. Unionsborgerskabsforbeholdet fastslår, at unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab, og at det ikke træder i stedet for dette. Denne præcisering blev indskrevet i EF-traktatens art. 17 allerede med Amsterdam-traktaten og er videreført i forfatningstraktatens artikel I-10, stk. 1. Om de danske forbehold henvises til Udenrigsministeriets ovennævnte redegørelse til Folketinget om traktat om en forfatning for Europa.

4. Forholdet til grundloven m.v.

Forfatningstraktatens angivelse af EU's beføjelser erstatter den angivelse af beføjelser, som er indeholdt i det hidtidige traktatgrundlag. Dette indebærer i sig selv ingen ændring af de overladede beføjelser. På visse områder betyder forfatningstraktaten imidlertid, at der overlades yderligere beføjelser til EU, således at proceduren i grundlovens § 20 skal følges.

Vedtagelse af lovforslaget kræver derfor enten, at der opnås et flertal på 5/6 af Folketingets medlemmer, eller at der opnås et almindeligt flertal, og at lovforslaget efterfølgende opretholdes af regeringen og ikke forkastes ved en folkeafstemning efter reglerne i grundlovens § 42. Uanset om der opnås flertal på 5/6, vil regeringen sikre, at spørgsmålet om Danmarks ratifikation af forfatningstraktaten bliver forelagt folketingsvælgerne til godkendelse eller forkastelse efter reglerne i grundlovens § 42.

Det er efter grundlovens § 20 en betingelse, at beføjelser overlades »i nærmere bestemt omfang«. Rækkevidden af denne betingelse er fastlagt i Højesterets dom i Maastricht-sagen. Afgrænsningen af EU's beføjelser i forfatningstraktaten opfylder kravet om, at overladelsen af beføjelser skal ske i nærmere bestemt omfang.

Retligt set er forfatningstraktaten en traktat, der indgås efter de almindelige folkeretlige regler om traktatindgåelse og ændres på samme måde. Forfatningstraktatens artikel IV-447 foreskriver således, at traktaten skal ratificeres af medlemsstaterne i overensstemmelse med hvert lands forfatningsmæssige procedure, og at traktaten først træder i kraft, når den er ratificeret af samtlige medlemsstater. Såvel den almindelige ændringsprocedure i artikel IV-443 som den forenklede ændringsprocedure i artikel IV-445 indebærer, at samtlige medlemsstater skal ratificere traktatændringerne efter deres egne forfatningsmæssige regler, før ændringerne kan træde i kraft.

Som noget nyt indeholder forfatningstraktaten i artikel I-60 en udtrykkelig bestemmelse, der klargør et